

Autors: Joaquim Aloy i Bosch, Jordi Basiana i Obradors i Pere Gasol i Pujol. Col·laborador: Ramon Fons i Vilardell

CONTRACTE DE TREBALL ENTRE L'EMPRESA «COMPANYIA ANONIMA MANRESANA D'ELECTRICITAT» I EL SEU PERSONAL AFILIAT AL SINDICAT REGIONAL DE LLUM I FORÇA DE CATALUNYA

CONTRACTE DE TREBALL

RECONEXIMENT D'ASSOCIACIÓ

1.er - La Companyia Anònima Manresana d'Electricitat, reconeix el Sindicat Regional de Llum i Força de Catalunya.

La dita Associació indicarà a la Companyia quins són els seus representants i la Companyia a l'Associació quins són els seus.

Els afers de caràcter general que no signifiquin una modificació d'aquest contracte, els tractarà la Companyia amb la Junta de Secció. Els afers que impliquin alguna modificació els tractarà amb el Comitè Regional de Relacions.

Les Delegacions locals de la Secció de Manresa sotmetran als representants de la Companyia tots els afers de caràcter local o general resolent-los o no segons siguin les atribucions dels esmentats representants.

UN LLIBRET DE LA COMPANYIA ANÒNIMA MANRESANA D'ELECTRICITAT A SALAMANCA

Portada i algunes pàgines d'un llibret localitzat en una capsula de l'Arxiu de Salamanca. Es tracta d'un contracte de treball, signat el 18 de març del 1934, entre l'empresa Companyia Anònima Manresana d'Electricitat i el seu personal afiliat al Sindicat Regional de Llum i Força de Catalunya. En el llibret, molt ben editat, s'expliciten, de forma rigorosa i exhaustiva, totes les condicions laborals i drets i deures dels treballadors: declaració de principis ("obtenir el màxim rendiment amb la major economia"), sous, antiguitat, horaris, vacances, bonificacions, permisos, dietes, malalties, accidents, mesures de prevenció i seguretat... En una de les pàgines es pot veure el decàleg del sindicat, amb les màximes que adreçaven als treballadors, en les quals es resaltava la necessitat i el deure d'afiliar-se a l'entitat.

Recòrda't que'l Sindicat et liura de la esclavitud.

Sols el Sindicat et dóna la força que necessites... respectal i fes-lo respectar.

Compleix i fes complir lo que és fruit del teu esforç.

Perque l'organització t'ho demana.

Perque és el teu dret i deurer.

Perque són la teva defensa.

Propaga la sindicació que pots constatar lo que val.

Compaideix-te del covard.

PAPERS DE LA REPÚBLICA EN TEMPS DE PAU (1931-1936)

Els sindicats, elements decisius

La instauració de la República va tenir lloc en el context d'una importantíssima crisi econòmica internacional (Gran Depressió). En efecte, la caiguda de la Borsa de Nova York, l'octubre del 1929, havia afectat negativament el conjunt de l'economia mundial. D'aquesta manera, la dècada del 1930 es caracteritzà per l'enfonsament industrial, la disminució dels intercanvis comercials i el creixement dramàtic de l'atur.

Els sindicats tenien una sorta d'influència entre el proletariat i els pagesos no propietaris de les terres que treballaven. Allhora, lluitaven per la millora de les condicions de vida del conjunt de la població, que, en molts casos, eren realment precàries.

A Espanya, els dos sindicats més importants eren la Unió General de Treballadors (UGT) i la Confederació Nacional del Treball (CNT). El primer era un sindicat marxista, vinculat al PSOE, el segon era un sindicat anarquista.

A Catalunya, la CNT hi tenia uns 250.000 afiliats, davant dels 30.000 de la UGT. Però la CNT es trobava molt dividida entre un sector sindicalista més *moderat* i un grup més *radical*, la Federació Anarquista Ibèrica (FAI), partidari de l'*acció directa*. Pel que fa al camp, el sindicat majoritari entre els pagesos era la Unió de Rabassaires, estretament vinculada a ERC. Catalunya era el país més industrialitzat de l'estat espanyol i, per tant, on els sindicats tenien més força.

La augmentació de l'atur, les penúries financeres i la inestabilitat política per afrontar una veritable transformació de l'economia foren els entrebancs que van fer augmentar la desconfiança en medis obrers i pagesos

en la capacitat reformadora dels partits republicans.

El gener del 1932 hi va haver una insurrecció de grups anarquistes a l'alt Llobregat, a les comarques del Bages i el Berguedà. Una vaga general, seguida principalment al tèxtil i a la mineria, evolucionà cap a la proclamació del comunisme llibertari. Aquest fet provocà una gran repressió contra la classe obrera i també fortes dissensions dins la mateixa CNT.

La victòria electoral de les dretes el novembre del 1933 impulsà altres sectors obreristes –de l'estat i de Catalunya– a crear una plataforma unitària obrera que defensés les llibertats democràtiques i les reformes socials que havien fet els governs d'esquerres durant el període del 1931-1933 i que ara es veien amenaçades. Així va néixer l'Aliança Obrera, que integrava els Sindicats d'Oposició (escissió de la CNT oposada a la FAI), socialistes del PSOE, la UGT, i altres grups catalans d'ideologia socialista i comunista, com ara el Bloc Obrer i Camperol. Tanmateix, l'Aliança Obrera no va arribar a trencar el predomini de la CNT a Catalunya.

Al camp, l'existència d'uns contractes que perjudicaven els arrendataris (com ara els de la *rabassa morta*, que afectaven els pagesos de la vinya) motivà que ERC, amb el suport de la Unió de Rabassaires, impulsés una llei que donés més estabilitat als arrendaments i la possibilitat als pagesos d'adquirir la propietat de la terra en determinades condicions. Això derivà, davant la ferma oposició dels propietaris, en una gran polèmica política i social que marcaria tot el període republicà.

MANRESA 6 de Juliol de 1934.
En. Estanislau Ruiz Ponseti.

Barcelona.

Distingit company i amic : El motiu de la present es per pregar-vos si em volguesiu orientar sobre el asumpte que os paso a transcriure a continuació.

Totes les entitats obreres de nostre ciutat estan completament cabrejades per el incumpliment de les lleis i com sia que no hi ha ningú per ferles cumplir, doncs no existeix inspector del treball ni persona que sustitueixi les seves funcions fa que els patrons facin ~~x~~ lo que els dona la gana.

Parlat d'això amb diferents companys d'organitzacions obreres, hem convingut en principi de realitzar alguns treballs per veure si es consiglia el nomenament d'un inspector del Treball amb caràcter oficial, i sobre el mateix nosaltres presentariem proposta d'un company al sempre soci de la USC i de la FET que tenim la seguretat que podria desempenyar aquest càrrec amb tota noblesa i seguretat per els interessos del element obrer. Are be, com sia que aquesta gestió creien es a fer aprop del Conseller de Treball, os agrairia os informes com està aquest asumpte de nomenament de Inspector de Treball, doncs fa molt de temps que s'en parla i el nomenament no es fan, així mateix de tots aquells treballs que calgués fer per presentar la proposta d'aquest company que si convingués aniria avalada per moltes entitats obreres, i de tots aquells tràmits burocràtics i d'influència que fosin convenient, doncs es asumpte que es convé resoldre per conveniencies socials i

E. CASAS HUCH Carretera Vic 63

1 ENTITATS OBRERES "COMPLETAMENT CABREJADES"
La victòria electoral de les dretes, el novembre del 1933, comportà, al llarg del 1934, una retallada dels avenços sindicals i laborals. Això es traduí en una tensió social cada cop més creixent, en un context de crisi econòmica generalitzada, amb el seu reflex polític corresponent i que acabà petant en l'intent revolucionari de l'octubre del 1934. El fracàs d'aquest intent, més enllà de les seves greus conseqüències polítiques, tingué uns efectes molt negatius per al moviment obrer.

Aquesta carta és de tres mesos abans que tinguessin lloc aquests fets. S'hi reclama el nomenament d'un inspector de treball que revisi les condicions de feina el compliment efectiu dels pactes entre obrers i patrons. El text és ben explícit.

2 TOTS ELS AFILIATS AL SINDICAT DE LA CONSTRUCCIO
Primera pàgina d'un document dipositat a l'Arxiu de Salamanca, del maig del 1936, en el qual el secretari del Sindicat de la Indústria de Construcció de Manresa, Magí Gamisans, certifica que l'entitat està formada per 120 afiliats.

A la relació hi apareixen els noms i els oficis de cadascun.

1

per altre part ajudariem a un company que en aquests moments també es troba sense col·locació.

Si creieu convenient per parlar d'aquest asumpte vingui jo o dit company, em lo dieu, i seguidament vindrem, o si creieu recomendar-lo a algun altre company del partit per que li negocif el asumpte també, per tant os pregaria vostre resposta d'orientació sobre lo que es pogués fer, per sortir amb aquests nostres desitj.

Gracies a la bestreta i a la reciproca per tot quan os convingui, os saluda vostre amic i company

J. Casas Huch

2

Magí Gamisans Lluci. Secretari de l'entitat denominada "Sindicat de la Indústria de Construcció" domiciliada a Manresa carrer d'Infant 16 (Cooperativa Obrera Manresana) Certifico: Que la dita entitat està formada actualment per els següents afiliats:

Nom	Ofici	Postari
Josep Boixeró Castelló	paleta	manres
Antoni Freixenet Turin	"	"
Joan Vilanova Prat	manobre	"
Paulino Planas Bott	paleta	"
Josep Biella Mans	manobre	"
Josep Plaça Ramon	paleta	"
Francesc Gannau Torrent	"	"
Telegri Sabater Sala	paleta	"
Amador Pardina Barrabés	"	"
Antoni Oriol Fontan	manobre	"
Alejandro Garnón Aragues	"	"
Josep Francia Sapeira	paleta	"
Josep Bertran Bott	picapedra	"
Judit Gruntala Scuera	paleta	"
Ivan Guzmanatxen Masanet	"	"
Haimin Vilaseca Segura	manobre	"
Bonaventura Llauradó Bonatí	paleta	"
Bartolí Costa Cadafalch	"	"
Baldomero Lovell Picado	manobre	"
Fulgencio Puig Saiz	paleta	"
Haimin Posta Segura	"	"
Emili Pallarès Ferrà	"	"
segueix al altre pàgina		

PROPER CAPÍTOL: Política i revolució.

Entrarem en el període de la guerra. A Catalunya els comitès revolucionaris suplanten "de fet" el poder de la Generalitat i dels ajuntaments. Parlarem dels excessos de la "revolució" i de l'esclat dels Feits de Maig.